

A vármegyeháza előtti részen a nagyfeszültségű villamosvezeték cseréjéhez, a megyeháza villamos ellátásához készítettek É–D irányú, mintegy 90 cm széles kábelárkot. A megyeháza bejáratától a bíróság előtti kábelelosztó dobozig húzódott, D-i vége a megyeháza bejáratához közel K-i irányba fordult, a megyeháza faláig. A megyeháza falához tartó szakaszon egy 105 cm vastag falat találtunk, amely középkori jelleget mutatott. A falkorona szintje a jelenlegi betonjárda szintjétől 45 cm mélyen volt. Ez a fal egy újabb részlete a Ny-i várfal É–D-i irányú szakaszának. A falhoz annak K-i oldalán téglapítvány csatlakozott.

Az É–D-i árokban 45 cm mélységben egy K–Ny irányú kőfalazatot találtunk. A kövek kötőanyaga szürkésfehér habarcs, a fal szélessége 105 cm volt. Ny felé nem folytatódott, azaz egy pillérnek bizonyult, a vár ÉNy-i pillérét találtuk meg. A pillér készítésekor egy korábbi sír alsó felét is roncsolták. Az árokban a megyeháza alatt húzódó Árpád-kori temető további sírjait találtuk meg. A pillér mellett és tőle É-ra is folytatódtak a sírok.

A temető területén egy minden bizonnyal a 19. század első feléből származó (meszes)gödör szakította meg a sírok sorát. A megnyitott árokban összesen 11 sírt tártunk fel. Egy sírt leletei (S-végű hajkarikák, fonott gyűrű) alapján a 11. századra keltezhetünk. A vár feltárt pillére a 3. sírt vágta medencétől lefelé. A temető minden bizonnyal folytatódik Ny-i irányba, a tér felé.

A pillértől É-ra lévő árokszakaszban két sáncárkot találtunk. A megyeháza ÉNy-i sarkával egyvonalban kezdődött egy sáncárkok, ennek több (K–Ny-i irányú) 20. századi vezeték roncsolta a betöltését. A bíróság előtti szakaszon egy újabb sáncárkot tártam fel.

A belső sánc az 1783. évi alaprajzon ábrázolt (15. századi vár) É-i sáncárka. Az elsőől É-ra előkerült második sáncárkok az Ottendorf Henrik által ábrázolt vár É-i árkával azonosítható.⁸⁶

Az épület K-i oldalán, az É-i harmad közepe táján található a gázvezeték épületbe kötő része. A vezeték árkait a K-i oldalon a sétány épülethez közeli széle mellett ásták egészen az épület DK-i sarkáig; itt bekanyarodva, a járda külső oldalán kerüli meg az épület D-i részét, az épület Ny-i oldalán, annak D-i részén húzódik, a Ny-i oldali rizalit D-i oldalánál kialakított csatlakozóig. Az árok oldalában a szennyvízvezetékek árkaival már megismert erősen kevert feltöltést figyeltem meg.

A kutatás során feltárt leletanyag gótikus bordákból, bordacsomópontból, fészlópokból, könyöklőkből; őskori, hódolt-ságkori és késő középkori kerámiából áll.

Összefoglalva: a vármegyeháza felújításakor az épület különböző fázisairól számos új megfigyelést tettünk. Kiemelkedő jelentőségű a gótikus kápolna feltárása volt. Nem kevésbé jelentős, hogy a szekszárdi vár újabb részei kerültek elő. Az apátság templomtól É-ra, az épület alatt Árpád-kori temető sír-

jai kerültek elő. A temető a mai Béla tér K-i részén folytatódik. A megfigyelések Szekszárd Árpád- és középkori, valamint kora újkori és újkori történetéhez nyújtottak alapvetően új ismereteket.

VIZI MÁRTA

321. Szeleste határa (Vas megye) Ő, U, Á

Fagyos-Sehol (KÖH 77379): A Szelestei-patak mindkét teraszán, a kökereszt környékét jártuk be. Ez részben a Sehol, részben a Fagyos dülő területe. Itt az eredeti forrás medrét vízrendezéskor kiegyenesítették. A lelőhely DNy-i szélét a mostani villamos felsővezeték metszi és a Sehol-dülőbe vezető dülőút halad át rajta. Kisebb részben őszi vetésen, nagyobb területen őszi mélyszántáson jártunk. Jó látási viszonyok között, száraz öntéstalajon.

GPS-sel mértük be a lelőhelyen talált leleteket: őskori és Árpád-kori edénytöredékeket gyűjtöttünk, amelyek településre utalnak. Kiterjedése kb. 300×150 m.

Sehol IV. (KÖH 77377): A pataktól ÉK felé továbbhaladva – egy korábbi lelőhelyünk közelében – a Sehol-dülő területén újabb, nagy kiterjedésű lelőhelyet találtunk, szintén őszi szántáson és vetésen, enyhén kavicsos, barna erdőtalajon.

A DVK és Árpád-kor edénytöredékeit gyűjtöttük fel. GPS-sel mértünk. A lelőhely ÉK-i részén halad át az előbb említett földút. Kiterjedése kb. 150×150 m.

Munkatársak: Ilon Gábor régész, Radics András régésztechnikus.

NAGY MARCELLA

322. Szendrőlád, Zápportározó (Andrástanya) (KÖH 90169)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U

2011. május 24–27 között a „Szendrőlád-Zápportározó (Andrástanya)” árvízvédelmi munkákhoz kapcsolódó projekt keretében végeztünk próbafeltárást, ahol a gát területe régészetileg negatívnak bizonyult, viszont a közeli anyaggyerőhely teljes területén neolitikus telep nyomait találtuk.

MAKOLDI MIKLÓS

323. Szentendre, Belterület (MRT 7. k. 28/3. lh., KÖH 11524) (Pest megye) Ró?

A Fő tér és környéke rekonstrukciója során végzett földmunkák szakfelügyeletét 2011. április–augusztus hónapokban elvégeztük. A szakfelügyelet során, a Fő téren ásott vízvezeték árokban melléklet nélküli, valószínűleg római kori csontvázmaradvány került elő.

OTTOMÁNYI KATALIN

⁸⁶ A szekszárdi várról legutóbb Miklós Zsuzsa: Tolna megye várai. *Varia Archaeologica*. XXII. Budapest, 2007, 371–374. és Gere László: A szekszárdi vár az írott források és az eddigi ásások alapján. *Castrum* 8 (2008) 67–70. készített tanulmányt levéltári és régészeti források elemzésével.